

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRÁLYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indált BÉTSBÖL Pénteken 7. Decemberben 1792.

*Pikárd Josef, egy máj Világ-béli Frantz Philosophus
az Elyseumban.*

Cácsus és Cartusch, amaz a' leg régibb, e' pedig
a' leg-ujjabb mai módi Philosophus, több hoz-
zájok hasonlókkal együtt kedvekre delelvén az Ely-
seumi tsendes mezőkön; egyik a' Magyar Kurirt,
a' másik pedig a' Hirmondót magyarázza vala a'
több körül heverő Leveleknek. — Bé érkezvén
a' szegény Pikárd a' múlt napokban a' Lelkeknek
ezen bölög mezejére — meg ágyon barátom! —
lát honnan jösz? — így kiált-fel leg előbb-is
Cartusch az el-bámult Pikárdhoz. Ki vagy? mi-
tsoda járásba vagy? mit rezkelsz? mi jó hírt hozsz?
— hol hagyta a' fejedet?

H h h h h

Ed

Én barátim! felső világ-béli *Frantzia Philosophus* vagyok — meg-hóltam — már a' Lelkek Országát keresem — a' fejem *Párisban* maradt — *Pikárdnak* kerestetek volt. — Egy lélek azonban észébe veszi a' *Pikárd'* mezittelen hátára sütetett Keresztet. Mútatja a' többeknek-is — hatát ütnek. *Pikárd* azonban nem vévén jó neven a' dolgot — ez, úgy mond, nem tréfa — én Keresztes *Philosophus* vagyok. — Patvar vigye ezt a' Keresztet — felel *Kártusch* — hiszem a' mi időnkben az emberek a' mejjeken szokták volt hordozni a' Keresztet. Hát annyira meg változott nálatok a' Világ, hogy már a' Keresztet is, még pedig a' bőrötökre sűtve, a' hátotokon hordozzátok? — pfuj! — nem kívánkozom világra a' felső Világra.

Pikárd. — Ne ütközz meg barátom *Kartusch*, és ne ítélj az egész világra a' Frantziákról. Még eddig csak ők azok a' minden más nemzetek felett böltselkedni akaró emberek, a' kik minden Kereszteteket el-törölvén, azt akarják, hogy az ő leg érdemesebb Vitézeik is csak azzal ériék-meg, hogy a' musta és kapta mellől meg nem mozduló Tszimadiával együtt *Polgároknak* neveztetethetnek. Még eddig rajtok kívül minden más okos nemzeteknél meg vagy az a' jó szokás, hogy az érdem olyan jelekkel jutalmaztatik-meg, mellyet mihelyest valakinek méjjen szemlélnünk, azonnal olyan gondolat ütközik elménkbe, hogy ez az ember, vagy Hazájáért, vagy Királyáért, vagy pedig mind a' ket-tőjért, valami ollyas dolgot vitt véghez, mellyel

azt érdemlette, hogy az olyanoktól, a' kik hasonlót nem miveltenek, megkülönböztettesék. És csak ez a' fundamentoma a' Kereszt viselésnek mind azokban az Országokban, a' hol a' *Philosophia* a' maga határán kívül nem kalapéroz. Hogy pedig a' Frantziáknál nem így foly a' dolog, azon ne tudálkoz, jó *Cärtufch!* — ők egy más *mundus optimus* képzeltek a' magok elméjekben, és ebből egy *mundus idealis* akarnak csinálni, nem gondolván azt meg, hogy a' mai világ minden lehező Világok közzül a' leg jobb. A' mit ők akarnak a' lehetetlen. Soha annál nevetségesebb dolog senkinek az elméjében meg nem fordult, — hogy egy falusi Sertés páfzor, a' Biróval egyenlő lehessen. Hát hogy kívánhatja azt egy *Párisi trijómester*, hogy ő egy 100-ezer emberből álló táborot okoson vezérlő *Dámzriertől* semmit se különbözzék.

— En így folytatja tovább *Pikárd* a' maga beszédét — azt gondolván, hogy csak rajta; mert már minden szabad — egy néhány társaimmal, egy Párisi bótban matatni kezdettünk — meg fogtanak, és hogy máfázor is réánk ismérhesenek, egy-egy keresztet süttötteek a' hátunkra. Ekkor tápafztalám, hogy bizony sohol lintsen teljes szabadság a' világon; a' rokfszért a' Törvény mindenütt meg bünteti az embert; és hogy semmivel nem könnyebb vizslá élni, mint a' szabadsággal.

Azt nem kérdeztük — *felal Cärtufch* — hol vetted légyen Keresztedet. Könnyen által láthattuk,

H h h h h *

hogy

hogy valami ebek harminzadján kellett a' felső világon járnód. Meg is esnék belé, ha a' felső világról ide az *Elyseumba* le-érkező minden lelkektől azt tudakoznók, hogy hol vették a' Keresztyeket? fele se tudná meg mondani. De hiszem te tolvaj vóltál a' felső világon: miért nevezed magadat még-is Philosophusnak? A' te mesterségedet minden, mind pedig ez a' mellettem heverő *Cacus* legjobban értettük a' magunk időnkben. Mind ketten a' leg-hiresebb tolvajok vóltunk, ő a' régi világban, én pedig az ujjban. De a' szép *Philosophusi* nevet még sem vesztegette egyikünk is magára.

Pikárd. — Jól vagyok barátom. De ne felejtsd el a' *Philosophus* és *Frantzia Philosophus* között különbséget tenni. Én Frantz *Philosophus*-nak neveztem magamat. Nállunk a' között a' 25 vagy még több Millió ember között csak egy lints, a' ki magát *Philosophus*-nak ne tartaná, még pedig mindenik elébb való a' másiknál. 'S hát miért ne nevezhessem én magamat annak, a' minek nállunk magát a' hal áruló Kofa is már most igaz jussal gondolja lenni. — Hogy a' ti világotokban a' hozzatok hasonló embereke tolvajoknak hívták, arról a' Frantziák nem tehetnek. Köztök ma a' legnagyobb ragadozó, leg-nagyobb *Philosophus*-nak tartya lenni, 's annak nevezi magát. Az idő már sok dolgoknak el-változtatta neveit. *Verba valent usu.* Az igaz, hogy a' Frantziák nagyban gyakorolják azt, a' mit ti csak kitsiben gyakoroltatok, de a' mivel még-is ti a' leg-nagyobb tolvaji nevet érdemeltétek. Ezt az időnek és magatoknak tu-

lajdonitsátok. Az időnek azért, hogy a' ti időtökben azt, a' ki a' másét bánotta, tolvajnak nevezték: magatoknak pedig azért, hogy a' ragadozásnak nem tudtatok olyan szép szint adni, mint a' mái világ béli Frantzia ragadozó Despoták. Ezek a' Királyi Kints-tárt fel-prédálták, a' mely kár 30 millió *Livrókra* betsültetett. Valami 80 non már kézbe kerültenek azok közzül a' *Philosophusok* közzül, a' kik azt a' nagy *Problémát* résolválták, hogy mi módon kellelsék egy Királyi kintses kamarát megoldni. Egynéhányon tanáltattanak közöttök hozzáam hasonló vitézek, a' kiknek, egy vagy más ebek harmintzadján, keresztel tiszeltetett vólt-meg a' hátok. Én (*Pikárd*) másod magammal, még akkor ezen tolvaj *Philosophiának* alkalmatosságával, kézbe akadtam vólt. Drága kövekkel meg rakódva akarván egy helyen le-szökni, bé-törtem a' fejemet, 's mig ott temporizálnánk, mind a' kettönket el-tsipének. De a' két drágább kövek, mellyek közzül egyiket *Régensnek*, a' másikat pedig *Sancinak* nevezték, másoknak akadván körmek közzé, máig-is oda vagynak. A' *Régens* egy 2 millió *Livrákat* érő *Brilliánt* vólt, mellyet egy ifju ember el-nyelve lopott vólt-ki *Peruból*, és a' mellyet a' Frantzia Királyok kalap gomb helyett szoktanak vólt viselni. Olyan nagy vólt, mint egy *Szeretsendió*. — Ha az ember ezen lopásnak minden környül-állásait öfzve velzi, egy néhány Frantzia *Philosophusi* gondolatokat tanálunk-fel benne, a' mellyek némelly gyanus kérdésekre szolgáltatnak okot. Ez a' dolog éppen akkor történt vólt, a' midőn

az egyesült Seregek sebess lépésekkel közelitettnek
Chalons felé, és a' midőn *Páris* mellett-is a' Són-
 tzok erősen ásattanak, — — — — —

Val-

lyon tehát azok a' Szabadság leg-főbb *Apostolai*,
 a' kik felől bizonyos az, hogy ebben az időben
abeundi Consilium felől gondolkodtanak, nem ve-
 hettenek é minden elő fordulható történetre, egy-
 két ilyen drága követ úti társul magok mellé. —
 De ez akár hogy esett legyen, elég az, hogy en-
 gemet szegény *Pikárdot*, a' múlt Okt. 24 dikén a'
 leg újabb módi fő-vevő *machina* által, a' leg-szül-
 ségesebb tagomtól, a' fejedtől, örökösön el-váloz-
 tának. — Ezen leg-újabb módi fő-vevő *machina*-
nak neve *Guillotine*, melynek fel tanálója egy *Guil-*
lotin nevű Orvos Doktor volt, a' ki az első *Nemz.*
Gyűlésben Deputátus lévén, a' maga *Philosophusi*
 méjj böltsétségét, ezen *machinának* fel találása ál-
 tal egészen ki-merítette. Egy minden felé vonat-
 tatható állásra két ágos vagy *perpendiculariter*
 annyi mészkeségre fel-állítatva, hogy ha egy em-
 ber ezen álláson hanyotán fektettetik, a' nyaka a'
 két ágosok közzé éppen belé illik, a' melly két
 ágosok között egy éles bárd, a' leg nagyobb *Phi-*
losophusi tsendeiséggel ugy botsáttathatik-le, hogy
 a' le-fektettetett, bűnösnek nyakát egy szem-pillan-
 tat alatt el-váloztja a' fejtől; melly egy alatta
 lévő vederbe esik belé.]

De hogy én néktek a' mái Frantzia Democra-
 ticus Despotáknak valóságos *Cártuschi* Philofophiá-
 jokat még jobban-is le rajzolhassam, nem szükség,
 hogy azokat a' fok ártatlan Papokat és Apátzákat,
 emlegetsem, a' kik a' magokétól meg-folztattat-
 ván, már ma idegen földeken kéntelenitettek étel-
 met keresni; nem szükség hogy azokat a' fok ezer
 Isten oltárait fel-fzámbláljam, mellyek a' Frantziak
 ragadozó Philofophiájok által még csak a' Szent
 edényektől is egyfzeriben meg-folztattattanak. A'
 leg-ujjabb történetek, a' mellyek egyfzersmind uj-
 ságúl-is szolgálhatnak eléggé bizonyítják, mely fok
 féle erőszakoskodásokat vigyenek, ezen Szabadság
 Apostolai a' szelidségnek prédikálása mellett, vég-
 hez. Midön Nov. 17 dikén a' *Brüszszoli* piatzon
 fel állítottott Szabadság fája mellett még a' Fran-
 zia Generálisok 's más fő tisztetek is a' köz kato-
 nákkal öfzve fogózva tántzoltanak és ordítottanak
 volna, egy Nemzeti Sereg azonban a' *Vesper* kö-
 rül szorgalmatoskodó *Frantziskánusokra* menvén,
 a' Szabadság fája mellett kénfzerítették őket tán-
 tzolni. Hát ebből áll a' szabadság? Gondolni le-
 het mely méltó bofzfzankodással kellett ezen erőfza-
 kot fok jó polgároknak a' magok házaikból szemlél-
 ni. — Midön az után itt *Brüszszelben* Nov. 18 kán a' Sz.
Gudula templomában való gyűlésben az ujj 24 Nem-
 zeti Repræsentánsok valófztatásának alkalmatofsá-
 gával mindenjó gondolkodók így kiáítottanak volna
 na fel: — *nékünk vagyon Constitutiónk, és ujra nintsen*
zükségünk — a' N. Gárdisták ezen jól gondolkodókat,
 az alatt a' fogás alatt, hogy szakadást ne okozza-
 nak, halgatni kénfzerítették. Hát abban áll a' Sza-
 badság, hogy az igaz hazafinak ne legyen a' ma-
 ga fok *Seculumoktól* fogva jónak tanáltatott *Con-*
stitutiója mellett még csak száját-is fel-tátázi. —

Már az ilyen Philosophia inkább a' *Mahumed* idejéhez illő lett volna. *Cusine* és *Dümurier* ötet látnak mindenekben követni. Ő is a' mit szép szóval, és tsalogató szem fényvefztések által véghez nem vihetett, vassal, tüzzel, és ragadozással vitte véghez. Egy nemzetnek a' másokra, a' mellyik amannak semmit se vétett, réá menni, azt schatztolni, azt nem tsak véres verejtékekkel keresett vagyonyától, hanem még tsak az őket már sok *Seculumoktól* fogva böldeggá tett gondolkodásoknak módjától is meg fosztani akarni — már ez *Cárusch* barátom! tsupa *Mahumedi* Principiumokkal meg egyező Philosophia.

Igy gondolkodnak erről már ma még azok az egy néhány *Német* hazafiak is, a' kik — —

— — — — — most kezdik által látni, melly veszedelmes légyen a' zabolátlan Szabadság, és hogy a' maga szorgalmatosságából élő polgároknak leg nagyobb mé-tejek az egyenlőségnek kívánása légyen. Haljad tsak *Cárusch* az egy néhány leg-ujjabb történeteket; mind ezek nyilvánosságos bizonyosságai annak, a' miket néked mondek: — „ *Wetterauból* Nov. 23 dikán. — *Moguntziában* már kezdik a' gondolkodások módjában való változást ismét észre venni. A' Polgár a' régi *Constitutiot* kezdi ismét ohajtani; mivel ez ujj alatt a' mindenben való bujálkodásnak nyaka szakadván, a' sok külömb-külömb-féle foglalatoságoknak folyamatai is bé dugattatván, a' kézi mester embernek, a' kereskedőnek, és minden szép dolgok találóinak és készítőinek keresete magától meg szünt. Ha itt a' *Frantzia* uralkodás még tsak 6 hónapokig tartani fog, ez által a' népnek alacsonyabb része el-koldusodván, a' *Moguntziaiak*, mint a' *Márfiliaiak*, kéntelenítetni fognak ki költözni

tözni. A' napokban ilyen beszédet tartott egy Tsizma mester a' Moguntziában *Cästin* által fel állított Szabadság Klubjában: — „

„ Ez előtt — *ugy mond* — Jobbágy voltam, de azéri volt kényerem és legényem bövséggel: már most szabad emberré lettem, és sem kényerem, sem legényem nintsen. Mindekor előbb való a' bövség és boldogság, az énséggel együvé kötött Szabadságnál: ki tulajdonítja tehát nekem hibának, hogy én a' régi Constitutiót vizsgálom? „ — (Arany betűkre méltó szavak!) „

„ A' múlt Nov. 16-dikán a' hadi Commissiónak egy *Goupilleau* nevű tagja! e' képpen terjesztette a' *Párisi* Convent elejébe, a' Sárdinjai Királytól minden ki gondolható ok nélkült el foglaltatott *Nizzoi Grófság* lakossainak panaszát: — „ Semmit se lehet rajta — *ugy mond* ezen Deputátus — kétkedni, hogy a' Frantzia [Sergek ezen Grófságban lopnak, ragadoznak, paráználkodnak és minden erőszakokat véghez visznek, az ő szives befogadtatásokkal vizsgálva élnek, minden igazságot megtagadnak, a' szegények kunyhóját keserűséggel illetik, és a' szántó vetők' magok meg vonására szükséges helyeket öszve rontyák, mind ezen bűnök büttetetlenül hagyattatnak, és ezek által a' Frantzia név gyűlölségesé tétetik. „ — Ezen méltó panasz még a' Nemz. Conventet is felindítván, Dekretom által meg erősítették, hogy a' nevezett Grófságba *Commissáriusok* küldettetvén, a' bűnösök meg büntetessenek, és az ártatlan szenvedőknek elég tétettség. „

Egy szóval a' Frantziák mindenütt, a' hol járnak, ichtatzzolnak, és minden féle erőszakoskodásokat elkövetnek. Ezt bizonyítja még egy Nov. 18-dikán költ *Hachenburgi* Levél is, mellynek ez a' summája: — „ Az egész *Nafsziau* *Weilburgi* Udvar, melly magából a' Hertzegből, a' Hertzegnéből, 3 Hertzeg Kiss afzszonyokból, és egy ifju Hertzegből áll, az oltától fogva, hogy *Cästin* 5 czered

ezered magával ennek *Weilburgi* Kastélyába belé szárván, tölle 300 ezer forint hadi adót (schatzot) kívánt, és ezért az ifju Hertzeget akarta kezesül el vinni, minden Udvari Kamaráisaival és Udvari Dámaíval együtt, itt *Haichenburgban* tartozkodik. Az ifju Hertzeg helyett némelly Udvariak, nevezetesen a' Hertzeg Ifjálló és Pohárnak mesterei kezefséget válloltanak ugyan, de a' Frantziák a' helyett, hogy ezen kezefséggel meg-elégedtenek volna, ilyen fogás alatt, hogy a' midőn Moguntziát elfoglalták, ezen *Weilburgi* Fejedelemnek is 60 katonáit tanálták ott őrizeten, a' nevezett Fejedelemnek minden ezüst és egyéb arztali készületeit elpakkolák, minden *Anglus lovait*, nyergeit és egyéb készületeit, Húlzár-equipázsait, a' fel állandó Német birodalom táborához rendeltetett Fejedelmi Kompániának fegyvereit, 6 égyuit, a' Hertzeg Kotsiját, 's minden eleség-béli készületeit magokkal el vivék. „

Melly kevés kedvet tanáltálegyen *Cüstin* a' jól gondolkodó *Frankfurti* Polgároknál is, ineg-tetzik egy *Frankfurti* Polgárnak *Cüstin*hez intézett belzédeből, melly közönséges ujjságokban, 's nevezetesen a' *Bétsi Udvari Diáriumban* is ki nyomtattatott, és a' mellyben a' fontosabb szollás formái ezek: — „ Egy szabad népnek vezére mindenkor tartozik meg-halgatni azt az igazságot, a' mellynek tisztelésére ő, mint *ember* és mint *polgár*, köteleztetik. Egy mindeneket fundamentom lizerint mivelő ember ellen mindenkor szabadnak kell lenni igazsággal elő állani, a' nélkül, hogy félni kellene tölle, ne hogy ezért a' tölle függő nemes nemzetnek hatalmával vízfza éljen: „ — „ Én az Urat mint *Katonát* tisztetem, és örömet akarnám, mint *embert*, szeretni is. Tsak az en tizta gondolataim, magóji ezen én irásomnak; halgassa-meg hát az Ur az én Vallás tételemet, mellyet előbb az Ur elejébe, az után pedig az Ur' egész nemzetének elejébe akarok terjeszteni. „ — Én szeretem a' magam

gam hazámat, és gyűlölöm azt az el nyomattatást, melly a' magános emberek szabadságát keskenyebb határok közé szorítja, mint azt az embereknek egymástól való társaságos függése kívánná. Én azt a' szabadságot kedvellem, a' hol a' gazdag, éppen mint a' koldus, fejet hajt a' jó törvényeknek: de gyűlölöm ellenben azokat a' zabolátlan történeteket, mellyeket egy fel zavaradott, és a' maga ujjá születetésének terhei között kínlódó országban lehet szemlélni; gyűlölöm a' Statusok Revolutióját mindenkor, midőn azokat a' leg nagyobb szükség el-kerülhetetlenné nem teszi. „

„ Mi szabad emberek vagyunk, és semmi ragadozást szomjuhozó Tyranusoknak gyalázatos békőt nem hordozunk. Mi nem félelemből, hanem hozzánk való atyai szeretetért kedveljük a' mi Magistrátusunkat. Miért igyekeznek hát az Ur minket attól a' békőtől meg szabadítani, a' mellyet mi nem hordozunk? Minek akar minket kellenen jóvaival meg tetézni? Miért igyekszik az Ur, azt a' mi *Constitutionokat* ösve rontani, mellyet nem annak régisége, hanem jósága telzen tiszteletké. Nem elégedvén-meg az Ur, tulajdon barátjainak meg lehatzolásával, már most városunk tagjai közt is hasonlást igyekeznek szerezni, és a' mi egyetiségiünket, melly meg zavarhatatlan, az úndok hazafiak közt való tizedésnek akarja ki-tenni. Az Ur 2 millió forintot kíván töllünk. Egy nemzethez, mellynek zászlója az emberi szeretet, és a' melly ilyen mondást válofított a' maga *Symbolumának* — „ *Háboru a' Kasztélyoknak, békeféség pedig a' szegények kunyhóinak* „ — egy ilyen nemzethez éppen nem illik a' *schatzszolás*; mivel ez a' másokét leg-erősebben ehez *Despotának* találményá, ez a' *schatzszolás*, egy olyan ragadozás, melly utoljára csak ugyan mindenkor a' polgárok nyakát terheli. „

„ Oh *Custine!* Gondolja meg az Ur, hogy a' maga ditsősége köz-falának most éppen azon a' tetején áll, mellyről egy lépése az örökös gyalá-
zatnak

zainak mélyységébe tafzithatja. Ha nállunk némely magános emberek a' Szabadságnak jóságán kételked-
tenek, az *Emigránsoknak* óltalmat és lak helyet ad-
tanak, hamis *Afszignátákat* adtanak-ki, a' *Prin-*
ceket az *Afszignátáknak* el-adására segítették, gon-
dolja meg az Ur — hogy az Ur fegyvereinek szeren-
tséje elég gyötrelmére vagyon az Ur ellenségeinek
— hogy azok, a' kik az Emigránsokat bé-fogad-
ták vólt, eléggé büntetődnek, midőn ezen ő ven-
dégeiket már most egész *Europától* meg-vettette,
számkivettetésben szemlélik imitt amott vándorol-
ni — hogy ezen Emigránsok eléggé meg-vagynak
tsak az által-is béjegeztette, ha az Ur az ő neve-
ket és bünöket tsak közönségesen emlitti is — hogy
az Urtól vádoltatott *Frankfurti* ujjságirónak mots-
kolódása, tsak az Ur nemzetének nemes tseleke-
detei által tzáfoltathatik-meg — végezetre, hogy
a' pufztítás, nem illendő bofszu-állás egy nemes
nemzethez. „

Továbbá elő-adattatik ezen beszédben, az a'
boldogság, mélyet a' *Frankfurtiak* a' magok *Con-*
stitutiojokban fel-tanálnak, és utoljára ezekkel a'
szavakkal végeztetik-bé. — „ Ha a' Frantzia nem-
zet ezeket helybe hagyná, ellenkezöt tselekednék
azzal, a' mit olyan nagy hangal prédikáll, és tsak
azt mutatná-meg ez által, hogy Német Országon
magának pénzt, nem pedig barátokat keres, hogy
ő a' gondolkodás módjáért a' polgárokat és Fami-
liákat a' magok tulajdonoktól meg-fosztja, hogy
a' gyermekeket a' magok atyokért szerentsétlenek-
ké télzi, hogy egy egész nemzet ellen való bofsz-

szuját a' magános embereken akarja ki tölteni. Az Urnak a' Németektől való tiszteltetést, akár mely tsatának meg-nyerésénél elébb kellene betsülni. Sokakat ismerek én közöttünk olyanokat, a' kik nagy summával-is meg-vásárolnák azt, ha a' Frantzia nemzetről azt a' gyalázatot le-moshatnák, hogy ez a' maga barátjait meg-schatztzolta. „ — „ Innen veszi a' Polgároknak a' Szabadság katonái-hoz való hidegsége a' maga eredetét, kiket ők külön-külön a' magok jó viseletekért szeretnének. Egy szóval a' *Frankfurti* Polgárok sziveikben viselik a' szabadságot, nem pedig kalapjokon. „ „ Gen.*Dumurier* ki adta *Brüszszelben* parantsolatban, hogy senki a' polgárok közzül, az ujj Tanátsnak irásban adott engedelme nélkül, az után seregbe ölzve gyűlni ne mérészeljen. „ — Nékem nem ké-ne az ilyen szabadság.

B e t s.

A' most magokat *Bétsben* tanáló fő idegen sze-mélyek között, nevezetes az özvegy *Svéd Királyné*, ki is a' nagy *Mauttal* által ellenben lévő *Fejér Ökör* nevű fogadóban vagyon szálva, kinek is ezen szállásán a' F. Tsászfár és Tsászfárné tegnáp előtt egy költsönös látogatást vizsgálva adni méltoztatá-nak. Ezen Királyné *Pisába* útozik feredőre. — Felséges Urunk a' minap említett *Kellerhófnak* le-dölése által lett szerentsétleneknek számát és házi környülállásaiknak le irását bé-kivánván, 150 ara-nyokat, és az ő árváikra az árva házakban, jó gondot méltoztatott parantsolai.

Fels. Urunk tökéletesen meg-gyógyult, és a Magyar F. Udvari Kantzelláriának repræsentációjára méltóztatott meg-határozni; hogy a' mint a' Magyar Országban graduáltatott Orvasok, a' Német örökös tartományokban csak úgy gyakorolhatják a' magok mellestégekét, ha itt-is meg-visgáltatnak: éppen ezen szoross regula alá légyenek *Magyar Országban*-is vettettetve a' Német Univerzítá-sokban graduáltatott Orvasok, ki-vévén a' már néhány elztendöktől fogva practizálókat.

Semlin 26. Nov. — Eszekbe vévén a' *Rebellis Belgrádiak*, hogy a' *Niszfai Basa* nagy erővel ellenek indult, ök is egészs kézszülettell ellene rukoltanak, Belgrádot minden őrizet nélkül hagyván. A' *Niszfai Basa* észével élvén, a' maga gyalogjait *Kroska* mellett ki-állítja, hogy az érkező *Belgrádiakkal* ütközzenek meg, maga pedig 600 lovasokkal (*Spáhhikkal*) egy gödörbe búvik, melly *Kroskától* fogva *Belgrádig* nyúlik. Itt el-várván míg a' gyalogok a' *Belgrádiakkal* tsatába elegyedtenek, ekkor a' maga 600 lovasaival sebess lépésekkel *Belgrádnak* lietvén, ezen várat egy püska szó nélkül bé vevé. Mit tsináltak, mit nem a' tsatázók, aval keveset gondolt, elég az, hogy *Belgrádot* a' *Rebellisektől* visszavette.

Magyar Ország.

Komárom. 4. Dec. — *Barátom!* — „Szomorúan jelentem: hogy ama nevezetes, bölts, és embereknek szeretője, 's emberektől szeretett, és egyes jó szivű férjfi *T. Pézeli Josef*, a' *Rév-Komáromi* Reformátusoknak Prédikátora, és az én szivemnek egyik része, a' múlt éjtzaka el-bátsuzott töllünk, és ez' árnyék világtól, a' májnak rothadásából származott *Phthysis* által; mellyben, a' lassú 's hervasztó hideglelés miatt már ez' egészs elzten.

elzárkózni által szenvedett; kezdetét pedig állította
 lenni ő maga, a' múlt elzárkózó Synodustól fogva.
 Bár csak *Pellikán* hamvai lennének a' meg hőlnak.
 De! fájdalom!!!

Debretzen 26. Nov. — Soha sem volt még a'
 Gyilkos olyan szerezés, hogy az ő gyilkolása, vagy
 előbb, vagy később ki ne tudódott volna, és a'
 büntető hatalamtól el ne vette volna a' Gyilkos
 meg érdemlett büntetését. Ezen fel-tételnek igazsá-
 gát nyilván bizonyította a' többek közt az a' Gyil-
 kos: a' ki a' közelebb el-múlt Sz. Mihály napi So-
 kadalam előtt való héten, egy néhány Léányokat
 itt *Debretzenben* meg gyilkolt; 's a' kiről már az
 Ur-is emlékezett a' *Magyar Kurirban*. Mert ez a'
 Gyilkos nem sokára ki-tudódott ezen Városnak Ize-
 mes Magisztrátusa által; és (ha csak el nem téved-
 tem a' nevét) *Háló Bálintnak* hívják. Most már
 a' Tömlőtz letéttségében várja a' gyilkos bünteté-
 sét a' büntető hatalamtól.

Debretzenben a' múlt Novemb. 19-dikre virradó
 ézaka egy óraker és 50 minutaker olyan föld in-
 dulás éreztetett, melly az alvókat fel-ferkentvén,
 az ágyakban fekvők a' magok ágyaikat gondolták
 mozgattatni, a' földön fekvők pedig, hogy vala-
 kitől teszigáltak. Holmi apróságok is a' házak-
 ban a' magok helyekről le- hullottanak. A' föld-
 nek ezen mozgása, melly csak egy minutáig tar-
 tott, mindenütt egy forma volt ugyan, hanem a'
 fa házakban, mint a' mellyek a' kő házaknál kön-
 nyebben isikorognak, rettenést-is nagyobbat oko-
 zott; mint a' kő házakban. A' más nap héti vá-
 sárra bé-jött falusi emberek is, hasonlótt beszéltet-
 tenek azon ézaka nállok történtnek lenni. — A'
 gabona drágódott *Debretzenben* az ólta valamit,
 miolta a' nyári szárazság miatt a' mezőkön a' Pat-
 kányok, egerék, 's a' több kár tékony állatok an-
 nyira el-szaporodtanak, hogy a' szántó vetőknek
 másodszori ólta vetést-is tenni kellett.

Tudománybéli dolog.

Melly szorgalmatossan üzzék a' Kül földiek a' kézi-mesterséget; nevezetelsen melly szorgalmatosságak légyenek a' Könyv nyomtatásában: meg-tettzik avagy tsak innen is, hogy a' minapi *Lipsiai* Vásárra felette sok Könyveket készittek a' Könyvel kereskedők Német Országon. Többre megyen ezernél azon Könyvbéli Vásári munkáknak a' szá-mok: a' mellyek rész szerint ujjdonnat ujjon, rész szerint pedig tsak fejelésül, vagy is meg jobbittott kiadásokban jó drága pénzen el árultattak az említett *Lipsiai* Vásárkor. Mindenik Tudományra mennyi számu Könyveket készitettek a' serény Könyv nyomtatók tsak arra az egy Vásárra? nem resteljük ide le irni következendöképpen. A' *Theológiára* 126; — a' *Törvényes Tudományra* 52; — az *Orvosi Tudományra* 66; — a' *Világi böltséjségre*, vagy is *Philosophiára* 27; — a' *Gyermekekkel való bú-násra*, vagy a' *Pædagogióra* 47; — a' *Statistikára* 34; — a' *Gazdálkodásra* 60; — a' *Tirmészeti Tudományra* 24; — a' *Matheftisra* 22; — a' *Természeti Historióra* 37; — a' *Föld le irására* 52; — a' *Historióra* 123; — a' *szép Mesterségek*re 228; — a' *Philológiára* 27; — a' *Tudományok közönséges Historiójára* 29; — holmi *egyvelges dolgokra* pedig 68 Könyvek nyomtattattak. — Ezeknek a' szá-mok mind öfzve 1022 re megyen. — Más Vásárra tsak 861-re tudták a' Könyvek számát szaporítani a' Könyvel kereskedők: és így, 161 Könyvel többet dolgoztak a' mostani Vásárra, mint a' má-likra. Ki hát az, a' ki tagadná a' Németeknek nemzeti szorgalmatosságokat??